

z nedbalosti na vzniku nebo na rozšíření požáru, když požár k jeho rozkazu nebo popudu třetí osobou byl založen, a posléze, když vědomky založení požáru připustil. Mluví se tu o pojištění v jednotném čísle a bylo myšleno na případ, že pojistná strana záleží toliko z jedné osoby, kdežto případ, že ji tvoří osob více, více spoluvlastníků, tu řešení není, a musí se řešiti, poněvadž ani zákon předpisu o tom nemá, podle § 7 obč. zák. podle přirozených zásad právních, t. j. podle logiky, vždy přihlížejíc k tomu, by se výsledek neocítl v rozporu s dobrými mravy. A tu dlužno říci, že musí býti rozdíl mezi případem, kde se oba pohořelí pojištěnci dopustili požární viny ve smyslu uvedeného ustanovení požárních podmínek, a případem, kde se jí dopustil jen jeden, druhý však, zde spolupojištěná manželka, nikoli, a tento rozdíl, jenž je zřejmě podstatný, musí míti za následek — právě již ve smyslu vykládacích pravidel § 7 obč. zák. — také podstatný rozdíl v právním posouzení případu, jenž nemůže býti jiný, než že práva nevinné spolupojištěnky musí zůstatí nedotčena, protože vinen jest jen prvpojištěný a jen on svá práva podle hořejšího ustanovení provinil. Názor žalobkyně, že pojištěná nemovitost byla nedílným celkem a že byla pojištěna tato nemovitost, nikoli každý z obou ideálních podílů zvlášť, což prý je podstatný rozdíl, lze vyvrátiti otázkou, že, když je to nedílné, proč si žalobkyně osobuje výsady, by pak, když jen jeden pojištěnec je vinen, věc rozhodla se v její prospěch a nebyla povinna platiti nic ani polovici náhrady vypadající na spolupojištěnce nevinného, vždyť stejným právem lze věc i obrátiti a říci, že, když je jeden spolupojištěnec nevinný, musí pojišťovna zaplatiti celou náhradu: ale ať by výrok zněl na »nic« nebo na »celek«, vždy jest to jednostranné a proto nesprávné, nepřihlížejíc k dvojakosti poměru, která vyžaduje, by se věc dělila podle poměru ideálních podílů obou pojištěnců. Ostatně i slovní výklad předpisu § 28 čís. 5 poj. podm. brání názoru žalobkyně. Mluví-li předpis prostě o »pojištění«, musí se to chápati tak, jako by řečeno bylo »pojištěná strana«, a, záleží-li tato z více osob, tedy to nutně předpokládá, že se všechny tyto osoby viny dopustily, má-li nastati následek tam uvedený, takže, dopustila-li se viny jen jedna, může následek ten nastati jen ohledně ní, ohledně jejího podílu na nemovitosti. Pro nevinného spolupojištěnce je i požár založený jiným pojištěncem zrovna tak případem pojistným, jako požár vzniklý z jakékoli jiné příčiny. Ježto není sporu o tom, že oba pojištěnci měli usedlost na polovic, bylo tak rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 8227.

Placená dovolená zaměstnanců (zákon ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n.).

Neměl-li zaměstnanec bezprostředně přede dnem, kdy měl nastoupiti dovolenou, výdělků, jsa nemocen, vypočte se jeho plat za dovolenou (§ 9 zák.) podle výdělků za čtyři týdny bezprostředně před nemocí.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1928, Rv I 1755/27.)

Žalobce byl po více než 17 let zaměstnán u žalované firmy jako sklář. Dne 19. května žalobce onemocněl a byl z počátku několik týdnů v nemocnici a pak na lékařský příkaz od 5. července do 2. srpna 1926 v lázních. Podle § 2 zákona ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n. příslušela žalobci placená dovolená šesti týdnů v roce. Jakmile se po své nemoci do práce navrátil, žádal žalobce ihned tuto dovolenou, která mu však byla odepřena s tím, že všem dělníkům udělena byla kolektivní dovolená v červenci, tudíž v době, kdy on byl nemocen, a že tudíž nároku na dovolenou již nemá. Vzhledem k tomu domáhal se žalobce na žalovanou zaplacení 446 Kč 64 h jakožto náhrady průměrného výdělku z posledních 4 týdnů bezprostředně před nemocí. **P r o c e s n í s o u d** prvního stolicí žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Jest sice pravda, že se podle § 6 zákona 67/1925 čas, který zaměstnanec ve službě zameškal pro nemoc, pokud ji nevyvolal úmyslně nebo hrubou nedbalostí, započítává do doby rozhodné pro nárok a pro výměru dovolené, ale soudce nabytí přesvědčení, že žalobce nemá nároku na náhradu mzdy, ježto povolena kolektivní dovolená podle § 12 zákona 67/1925 a nemá proto žalobce nároku na zvláštní dovolenou, tím méně na náhradu mzdy, jejíž výši v souzeném případě podle § 9 zákona nelze zjistiti a ve smyslu zákona jest náhradu jen pak zaplatiti, když dovolená byla skutečně nastoupena. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Podle právního názoru odvolacího soudu jest odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci uplatňován právem. Z ustanovení § 1 (2) a 6 zák. ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n. vyplývá, že dělníkova nemoc ani nepřerušuje ani nestaví dobu potřebnou pro nabytí nároku na placenou dovolenou (rozh. ze dne 27. července 1926, R I 550/26, čís. 6188 sb. n. s.). Nelze tudíž pochybovati o tom, že žalobce nabytí již nároku na placenou dovolenou. Žalovaná však tvrdí, že žalobci nenáleží proto žádný nárok, že byl v době kolektivní dovolené a také již před tím nemocen. Vyvozuje pak dále, že po dobu nemoci žalobce bral nemocenskou podporu a že v posledních čtyřech nedělích bezprostředně před kolektivní dovolenou neměl vůbec výdělku (§ 9 cit. zák.). Žalovaná opírá tudíž námitky proti žalobě o to, že žalobce ztratil nárok na plat za dovolenou proto, že v době zastavení provozu placenou dovolenou nenastoupil. Než to odporuje výslovnému ustanovení § 11, podle kterého jedině ten dělník pozbývá nároku, který bez důvodu, tedy nikoliv k vůli nemoci, dovolenou nenastoupil. Na tom nemění nic okolnost, že dělník byl nemocen již před počátkem kolektivní dovolené. Vždyť z § 9 vyplývá jedině, že pro výši úplaty za dovolenou rozhoduje výdělek za poslední čtyři neděle před nastoupením dovolené, nikoliv však, že nárok na dovolenou a nárok na mzdu se ztrácí proto, že dělník bezprostředně před nastoupením kolektivní dovolené jest nemocen. Okolnost konečně, že zaměstnanec bral po dobu nemoci nemocenskou podporu, nemá pro zaměstnavatele právního významu, neboť má dělníku platiti mzdu i v době jeho dovolené a musil by ji tedy platiti i tehdy, kdyby dělník byl býval zdrav a dovolenou byl nastoupil.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání samo se brání — na rozdíl od stanoviska žalované zaujatého v první stolici — proti domněnku, že neuznává žalobcův nárok na dovolenou, nýbrž uplatňuje pouze, že žalobce nemá nárok na náhradu za nevyužitou dovolenou, a odůvodňuje to s poukazem na § 9 zák. o placených dovolených ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n. tím, že žalobce bezprostředně přede dnem, kdy dovolenou byl by mohl nastoupiti, t. j. před opětovným nastoupením práce dne 3. srpna 1926 vůbec neměl výdělek, protože byl ještě nemocen, a že se tedy plat za dovolenou, který se podle citovaného předpisu vypočítává podle výdělků z posledních čtyř týdnů bezprostředně před nastoupením dovolené, zde tedy bezprostředně před nastoupením práce, jímž teprve dovolená nastoupěna býti mohla, tedy bezprostředně před 3. srpnem 1926 — vůbec vypočítati **nelze**. Tento výklad je však očividně slovíčkářský, neboť podle něho by ten, jenž byl nemocen v březnu, nebo, vyjmouc duben, kterýkoli jiný měsíc před kritickým dnem, jímž je podle § 3 pravidelně 1. květen, nárok na náhradu měl, ten však, jenž byl nemocen v dubnu, tedy právě čtyři týdny bezprostředně před 1. květnem, nárok ten neměl, protože prý ho nelze vypočítati, ježto dělník čtyři bezprostřední neděle před tím dnem neměl výdělek. To by byla podivná spravedlnost, která by závisela na nahodilé okolnosti, a to docela nerozhodné, již je proto, že i ten i onen pracoval 11 měsíců a přece jeden by nárok měl a druhý neměl. Zřejmě, že tak zákonu rozuměti nelze, třeba že jeho slovné znění bylo takové, nýbrž že tu je třeba rozumného výkladu: zákon totiž při tomto svém doslovu myslí na obvyčejný, pravidelný případ, kdy dělník pracoval celý rok, nebyv vůbec nemocen, takže pak použitá stylisace naň slovně dopadá, nemyslí však na případ § 6, podle něhož nemoc dělníkovi naprosto neškodí a doba její platí jako doba práce. Zákon míní to tak, že nemůže se přičítati výdělek březnový, nýbrž dubnový, když dnem kritickým je 1. květen, a to je zřejmě správné, poněvadž rozhodný musí býti poslední výdělek, což právě zdůrazňuje ještě výraz »bezprostředně«, takže, neměl-li dělník v posledním měsíci před kritickým dnem, jsa nemocen, výdělek, jest bezprostředně posledním výdělkem jeho výdělek z měsíce předposledního, tedy z března, a kdyby i tu byl býval nemocen, tedy z února atd. A tak se to má také, když kritickým dnem je následkem zařízení podle § 12 den jiný, jak jím byl zde den 3. srpna. Otázkou, kterou dovolání také nadhazuje, by bylo jen, zda se odměna žalobcova, jak ono říká, »nescvrkla« na nemocenském pojištění a není-li podle § 9 směrodatnou právě tato odměna. Snad tím chce říci, že náhrada může činiti jen peníz nemocenského pojištění, vypadajícího na dobu nevyužitou dovolené, možná však také že míní, že nemocenským pojištěním je dělník vůbec odbyt. Co vlastně myslí, je lhostejno, neboť po rozumu § 6 doba nemoci platí jako doba práce, dovolená musí tedy bez zřetele na nemoc býti udělena a ovšem podle §§ 1 a 9 také placena, aniž by směla nemocenská podpora býti mu z náhrady srážena. Když zákon s nemocí dělníka počítal a přece takovou

srážku nepředurčil, je zřejmo, že ji činiti nechce, a nelze ji násilně do zákona vinterpretovati. To by odporovalo naprosto sociální intenci zákona. Citací § 12 zák. ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. v § 9 zákona stanoví se jen, jak se mzda vypočítává. Bylo proto tak uznati, jak se stalo, při čemž nelze na konec nepodotknouti, že, když nyní dovolatel uznává, že žalobce nárok na dovolenou měl, tak proč mu ji nepovolil, doznalť přece v protokole ze dne 25. února 1927, že žalobce o ni žádal, ale on že mu ji odepřel, a popíral mu právo na ni ještě v uvedeném protokole: tak tedy ho proti zákonu o ni zkrátil, ale nyní nechce mu ani druhou stránku své povinnosti splniti, totiž mzdu za dobu povinné, ale neposkytnuté dovolené vyplatiti.

Čís. 8228.

Tím, že několik bagatelních nároků bylo postoupeno téže osobě, nepozbyly jednotlivé nároky své samostatnosti (§ 502, druhý odstavec, c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 17. srpna 1928, Rv I 160/28.)

Čtyřiaadvacet dělníků postoupilo žalobci nároky proti žalované firmě na vyplacení mzdy za dobu dovolené, úhrnem 4.021 Kč 44 h. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání

a t o

z toho důvodu, že tu jde vlastně a správně o 24 samostatných nároků, z nichž žádný nepřesahuje 300 Kč (největší činí 242 Kč 40 h) a z nichž postupem jedné osobě nemohl učiněn býti nárok jediný. Takovýto postup byl by obcházením předpisů o řízení ve věcech nepatrných, jež nelze připustiti. Jest proto dovolání podle § 502 druhý odstavec c. s. ř. nepřípustné, jako už odvolání bylo přípustné správně jen v mezích § 501 c. s. ř.

Čís. 8229.

Bylo-li souhlasnými rozhodnutími nižších soudů vyhověno námitce zahájené rozepře ohledně části žalobního nároku, a žaloba částečně odmítnuta, jest dovolací rekurs nepřípustným.

Byla-li žaloba o zrušení svatební smlouvy vznesena dříve, nežli bylo manželství rozvedeno nebo rozloučeno, jest ji pro tentokráte zamítnouti. Ustanovení § 190 c. ř. s. nelze tu použiti.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1928, Rv II 489/27.)